

67

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Προ. III, 67 / 1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

2-15/1/1970

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
Α΄ ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦ. ΛΑΡΙΣΗΣ

Έν Λαρίση τη Ι2 - 3 - 1970

ΤΑΧ. Δ)ΝΣΙΣ : ΠΕΡΡΑΙΒΟΥ 3

ΑΡΜΟΔΙΟΣ: κ.

THΛΕΦΩNON: (041) 60-66

Ἀριθ. Πρωτ. 3378 π. ἔ.

ΠΡΟΣ: Τό Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λο-
γραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
Ἀναγνωστοπούλου 14

'A θ η ν α ζ T.T.I36

ΑΝΑ ΚΟΙΝΩΣΙΣ

ΘΕΜΑ: "Αντίτυπα Έρωτηματολο- 'Υπουργείον Έθνικῆς Παιδείας
γίου " Δ/σιν Δημ. Εκπ/σεως
ΣΧΕΤ: 55584/28-5-69 Υπ. Έθν. Παιδ.

Τμήμα Διοικητικού

' A θ η ν α ς

ἈΚΑΔΗΜΙΑ ἘΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
(22) ἀντίτυπα Ἐπισηματολογίου, δεόντως συμπληρωμένα ὑπὸ δ/ων
τῆς ὑπαίθρου τῆς ἡμετέρας Περιφέρειας καὶ νὰ παρακαλεσθῶμεν διὰ
τὰ κατ' ἑμᾶς . -

στης Α' Δαρίσης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις) Ανατολή.....
παλαιότερον ὄνομα: Σελίτσιαν.χ.), Ἐπαρχίας Λαγιάς.....
ἴομου Λαρίσι.χ......

Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἀριστείδης
Ξωφύρου Νούτσιαν. ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....

Γαχυδρομικὴ διεύθυνσις Ανατολή-Λαρίσι.....
Ἰόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... ἑπτὰ (7).....

Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Γεώργιος Καφαλάκης τοῦ
Παναγιώτη.....
ἡλικία 73... γραμματικαὶ γνώσεις ἀπόφοιτος Σχολαρχεῖον

..... τόπος καταγωγῆς Ανατολή.....

β) Νικόλαος Ἀνδρέας τοῦ Εὐστάθιου ἡλικία 57
Γεώργιος γνώσεις Λειτουργίου Σχολείου τόπος καταγωγῆς Ανατολή.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Εἰς ὅλην τὴν Κοινωτικὴν ἕκτασιν ὑπῆρχον
καὶ ἀγροὶ (χωράρια) καὶ βοσκότοποι. Μόνον ἡ ἕκτας "Λεϊβάδια",
ἐνρίσκοντο περὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Κισσόβου ἐκρησμοῖσι εἰς ὡς θέρμινον
ὑπῆρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή- βοσκότοποι
ματα; χωρίζονται.....

2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. α) Εἰς τοὺς χωρικοὺς
β) εἰς τὴν μονὴν Προδρόμου καὶ μονὴν Παραγιαρ. τὰ τῶν μονῶν περὶ τοῦ
εἰς κοινότητάν κατὰ τὸ εἶος 1903.

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ναί... Σήμερον ὁμῶς διανεμεται ἅπασι τοῦ ἔρχομας εἰς
γάμον ἑκάστου τέκνου, ἀνεμομετῶς τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἀσχοῦνται συγχρόνως εἰς...*

ἀμφοτέρας...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ὑπὸ τῶν μοναστηρίων...*

Ὑπὸ τῶν μοναστηρίων ἐν Ἀνατολῇ μεγάλα κτήματα. Οἱ καθεῖς ἐργάζετο... εἰς τὸ δικόν του.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐκ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμεραμίσιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Οἱ πτωχοὶ ἐπῆγαιναν εἰς τὰ χωριά...*

ὁ πτωχὸς Λαρίσης (Πλασιὰ - Λογάνη - Δύμητρα - Πλατύναι).

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ὡς ἐργάται...*

σιδηρουργοὶ καὶ χρυσοχοοὶ.

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ελιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον. —

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 60. ἔτος 1910

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον περὶ

60. 1900. Γεωργικαὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται οὔτε σήμερον. —

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐχρησιμοποιεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται τὸ μονόφτερο.

Ἡ προμήθεια τοῦ ἐγένετο παρὰ τὴν ἐν Λαοφίον ἐμπορίαν.

Ὄνομαζεται Γερμανοῦ. Εἶναι ὀνομαστικὸν μετὰ ἄλλων τῶν

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. Εἰς σελίδα 41. ἄλλοι

1. χεῖρ λαβὰ 4. ὀφθαλμοὶ 7. τοῖβέτα 10. ὑψόμετρο

2. 5. ὑνὶ 8. ράβδος 11. γάντρος

3. 6. καμάρα 9. ~~καμάρα~~

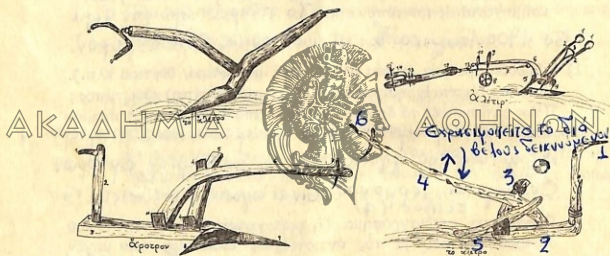
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Οὐδέποτε ἐχρησιμοποιήθη.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Οὐδέποτε.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... Ὀμάρινο.γ...
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ Ἀπό τοῦ ἔτους 1954.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ κατασκευάζον. ὁ καθείς ἐξ ἰδικῶν του. Σήμερον δὲν χρησιμοποιεῖται ξύλινον ἄροτρον. Ἐπὶ τοῦ 1930.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἅπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

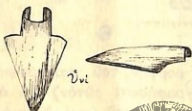
1. <u>Κοντούρι</u>	6. <u>Συγκροτῆρ</u>	11.
2. <u>στῆρις</u>	7.	12.
3. <u>ζεύγες</u>	8.	13.
4. <u>σταθάρ</u>	9.	14.
5. <u>πατσούνα</u>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦτο μιᾶς μορφῆς ὡς τὸ ἰχνογραφικόν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *τετραγωνία*.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *ἐκ ξύλου*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....
σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ.....

πριόνι

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Μέχρι τοῦ 1940 ἐχρησιμοποιοῦντο βόες.
Ἐκτοτε χρησιμοποιοῦνται ἵπποι καὶ κύνες.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... ὄχι

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Εἰς τὰ βόδια ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός. Σήμερα ὄχι.

1

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέλλια κλπ.). Ἐχρησιμοποιεῖται ὁ πλ. κριθ. (2) π.χ. οἱ...

Ἡ ὀνομασία τῶν μερῶν αὐτοῦ εἶναι ὡς τὸ δείγμα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ... ὡς τὸ δείγμα

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Κολλοῦρα. Προσδένετο σ' εἰς αὐτὸ τὸ ἄροτρον. ἦτο ἀπὸ ξύλου κοίρου ἢ ἀνελδοῦς ἐκτετακτοῦ ἐφ' ὃ ἀφ' αὐτοῦ ἰδίους τοῦς χειρῶν.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ὡς εἶπε

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. 1/ Λαιμαριά 2/ Σομαράκι 3/
Ἀλυσούδια (ἄλυσίδες) κεφαλαριά 4/ Λουριά-Γκιρσέινια.
 5/ Φαλάγγες.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. ἄνδρας, οἱ ἰδιοκτήται
τοῦ ἀγροῦ......

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) 1/ τοποθέτησις βυγῶν εἰς τὸν τράχυλον
τῶν βοδιῶν 2/ ἐδεύοντο οἱ βύγες μετὰ τοὺς δόχους 3/ ἀείψο κεφαλάτων
μετὰ τὴν συγκερίαν - τῶν ἵππων καὶ ὑψιόνων ὡς τὸ σημείωσα.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. 1/ τοποθέτησις λαιμαργίας
2/ τοποθέτησις τοῦ σομαρακίου 3/ ἀείψο τῶν ἀλυσίδων ἀπὸ λαιμαρίας
σομαράκι- φαλάγγα 4/ ἐκείσι φαλάγγων μετὰ γερμανό 5/ συγκερίαν.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
εἰς τὰ πόδια μετὰ σχοινί, δεμένο, κατὰ τὰ ἄκρα εἰς τὰ αἶματα.
εἰς τὰς ἵππους καὶ ὑψιόνους μετὰ σχοινί ἢ λουριά δεμένα
ἀπὸ τὸ καλινὸ ἢ καπίστρι.

Ζεύξιμο ἵππων & ἡγιόνων: 1) βοποθέσεις τῶν γῶν πλυσίου εἰς τὸ εὐδάδετρον
2) ἔνσεις φιλάρχων γέ γάντρο καράρα 3) ἔνσεις ἀλυσίδων γέ
λαγοριές 4) ἔνσεις λαγορίων τῶν δύο γῶν γέ γυγὸ 5) ἔνσεις σταβόρι
γέ γυγὸ γέσα σέ σιδαρένιο τόσο σταθερό.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Εἰς ὅλα

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Παλαιότερα ἐγίνοντο τρία ὀργώματα. τὸ πρῶτον τὸ φθινόπωρον ἐν τῷ τροχισμῷ ἐν τῇ χρονίᾳ. ὀνομαζέτο ἀκίωμα. τὸ δεύτερον τὴν ἀνοιξίαν τοῦ ἐτοῦς. σποράν. ὀνομαζέτο γύρισμα. τὸ τρίτον τὸν Σεπτέμβριον. ὀκτώβριον τοῦ ἐτοῦς σποράν. ὀνομαζέτο γύρισμα σταχυόρ. Σήμερον μὲς ἐν ὀργῳ, κατὰ τὸ πλεῖστον, γίνεται ἡ σπορά.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐν ἑτοῦ

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Εἰς ὅλα

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... σποροσάκι. Ἀπορρίπτεται ἀπὸ τὰ ἄκκα. καταλλήλως. τοποθετεῖται ἐν τῷ χωράφει. ὅτι τοῦ σάκατος τοῦ.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ~~Εἴτε~~ **Μὲ εἰληφραῖα**

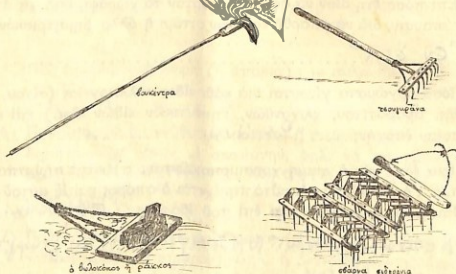
στύραν ράβδῳ ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου (κεντιᾶς) ἢ τῶν γαστριῶν (καμουτσίκι). Ἀῦτις ὀνομάζονται **Γεγυ. Γεικέλι ἢ **Σύστρα**.....**

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Ν.α.ι.**.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

(Γίνεται γέ. Δικέλι, Γφκέλι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

τσάπα, δίκέλι, σκεπαρνίδ:

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

οὐδεῖς.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Μὲ τριφύλλι τὰ βοσκήματα.

Μὲ βῆλον συρικό.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἐσπέρνοντο εἰς αὐλάκια ἢ μετὰ τὰ σέφηλα.

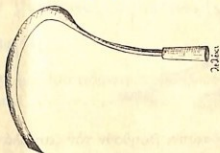
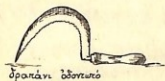
καὶ ἐπὶ ἀποστάσεως 0,40 x 0,40 γ.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Με δρεπάνι...
(δρεπάνι). καὶ λελεκι (λελεκα). ὡς σὺ κρὶ βάρ.
ταὶ δειγματοῦ ταυρόντορ. κατὰ τὸν ἴδιον
τρόπον θερρίζονται καὶ σήμερον.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....
Οὐδὲν ἕτερον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Με κόσσα
(κοσσιά)

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Τοῦ
δρεπανιοῦ ὀδοντωτῆ. Τῆς κοσσίας οὐραλῆ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; Με
ξύλο καὶ τὰ δειγματοῦ
λεπίδα.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἤγοραροντο ἐς εἰδικῶν διουραύρων τμῆς*
... λορίον? ... ἢ οὐκ ... Ἀκρίας.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τρωφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἂν. ἢ ἀναπύξιν. πυν. ὡς ἀναπύξιν*
ἦτο πολὺ μικρὰ τότε ἐκρημοποιεῖτο ἢ ἐκρηφύειν διὰ
χειρῶν.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *15-20 τόντου*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΤΑΧΥΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ θεριστὰι κιννοῦν τὰ χερόβολα (δρομιά) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μετὰ ἤρχεται ὁ ψιταχλαγμὸς (βουδοῖς) τὰ συνεκέντρωνε καὶ ἐκιννε δρομιά*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ἢ καθε δρομιά ἐστὶ τοῦ ἑκίτη χωριστὰ ἀνὸ ἐν βήγῃ*.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. Λευάδια

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; .. Ἄνδρ. ε.ς

Οἱ ἴδιοι δι. κάποιου. τοῦ... χωρίου.

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογία).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .. Οἱ ἀνδρ. ε.ς ..

ἔφεραν εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖραν τρεῖς τροχίτους.
εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα κατασκευασμένην ἐκ

ξύλου. ὁρισμέναι φαρύγγιν εἰς τὴν μέσην

φαρυγγίαν τῶν νῦν διὰ νὰ μὴ κουράωνται

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . Ναί :

Ἦρχιζεν πάντατε ἡμέραν . Δευτέραν . Τὸ ἴδιον καὶ
... σ. ἡ. μ. ε. ρ. οὔ .

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ναί . Διαφορετικά .

Στὴ μέσῃ τοῦ χωραφίου ἔλκετο ἑλέσα . Πρὸς ἡμέραν
ὅταν ἔριον οἱ τρωγάνται . Ἡκοῦσαν οἱ ἀγέλοι .

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον . Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμον . Στὴ μέσῃ τοῦ χωραφίου . ἔλκετο .

ἑλέσα . Μετὰ σταυρὰ ἐπὶ πλέκετο χτένι
τὰ ἑποῖα παρ' εἶδετο εἰς τὴν ἀνδύχην τοῦ
χωραφίου .

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν . Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν .

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐδενε ὁ γταχλατγ.ῆς... γ.ε... δεματικὸν κατα-
σκευασμένο ἀπὸ τὸ ἴδιον τὰ σπάρτο. Διὰ.....
τὴν συγκεντρώσιν τῶν δραμῶν (χερῶν) ἐχρη-
σιμοποιεῖτο ὁ κρητισινίκας οὐτός ἦτο.....
ἐκ ξύλου ἐλαφρῶς καρτοῦ διαμέτρου 2-3...
τόντων .ῆς γήκους... 30 τόντων.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Μετὰ ἀπὸ δύο-τρεις ἡμέρας συνεκεντρώνοντο...
εἰς τὸ γέρος τοῦ οὗ τοῦ ἡλωνίζοντο. Ἐκεῖ συνε-
κεντρώνοντο τὰ δεμάτια εἰς περιφέρειαν. Ἐποδο-
τούντο τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ ἐχίνατο διὰ τριγυρίαν...
(θυμνίαν)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Από τὸ 1880-1890
Περὶ τοῦ... Γίνεται τὸν Μάρτιον-Απρίλιον μῆνα.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. Παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή
φωτογραφίαν. Τελειότερον ἐγίνετο μ.ε. φρέδι (δικέλι).
Σήμερα γίνετα μ.ε. ἄροτρον καὶ φρέδι.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ θηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐαν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή
κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο εἰς τὸ ἄλώνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινος τόπου λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ἄλωνα.....

Εἰς σωρόν (θεμωνιά) μετὰ σιάνια πρὸς τὰ ἔξω...
διὰ νὰ γίνῃ θρέψις τὰ καὶ ὡς ἀπὸ εἰχὼν...
τὰ σιάνια πρὸς τὰ ἔξω

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνα διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο πολαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι;

Ἰπῆρχον ἀνέκαθεν ἄλωνα.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐξω τοῦ χωρίου εἰς διαφάρους...

Θέσεις τοῦ φυσικοῦ ἀέρα.....

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σις του, δηλ. με ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *τῆρχον καὶ*
ἰδιόκτητα καὶ κοινοτικά. τὸ κοινοτικόν ἐφευρισγοποιεῖται
με σειρὰν καὶ γέχρι του νά τελειώσῃ ὁ καθέας...

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀρχίζει τὴν 15-ην*
Τουλίου καὶ λήγει τὸ τέλος Αὐγούστου.....

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *χωματάλων καὶ*
Πετράλων.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

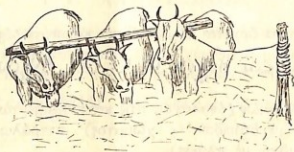
8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἐτὸς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ σπυγῆθος διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων) *Καθαρισμοὶ τῶν χορταριῶν.....*

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ προετοιμασία ὄχι.*
Ἡ ἐναρξίς ἔστ' ἀνεξάρτητος καθ' ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος.
Ἡρχεται περὶ τὴν 9-ην Τρωϊνῶν ὠραν.....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δεν. ἐκρησιμοποιήθη... ὁ. τράτος. οὐτος...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνιου ὀξυλινός στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στήγερν, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν ζώων, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

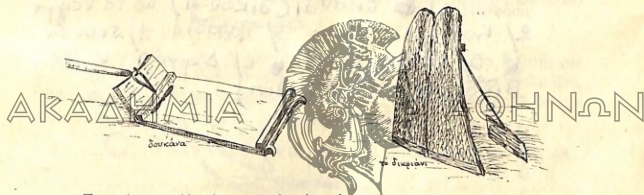
Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ὡς...
Διὰ χωρίσιν ὀξυλινόν στῦλον. Ὁ τράτος οὐτος...
ἐκαλεῖτο τοιαυτὸς...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνο-
στῦλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δέεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνιου. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Ο. Τσιατράς. ἡτο. ἡ. ἀρχή. τοῦ ἁλωνισμοῦ...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Μετὰ τὸν τσιατράν

ἐκφρασιμαίει το ἡ ἀδουκάννη (δουκάννα). Ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἓν δύο σανίδας μῆκους 1, 2 ὁ περίου καὶ πλατους 0, 40 μ.

ἐκάστη. Τὸ σχῆμα αὐτῶν ἦτο ὡς τὸ δικριάνι. Κατασκευάζοντο εἰς τὸ χωρίον ἡ τὰς ἐπρομηθεύοντο ἐκ Λαρίσης. Ἡλωνίζοντο ὅλα τὰ δημητριακά με τὴν ἀδουκάννην.....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

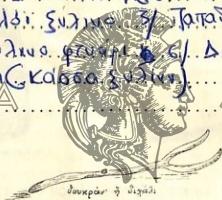
Ἀρχίζει ἀπὸ τῶν 9^{ην} π.μ. καὶ διακόπτεται
πρὸς τῶν 4^{ην} π.μ.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ἑδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): 1/ Τ.ΚΟΥΛΙ (ΔΙΚΟΥΛΙ) ὡς τὸ ἔειπα.

2/ καρτελόδι ξύλινον 3/ Παπαδιά 4/ σκούλα
5/ ξύλινον φτυγὶ 6/ Δεργάνι 7/
Βιδούρα (καθὰ ξύλινον)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

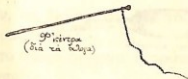

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; **Ναί**,

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Οχι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... **Μία(ι).**

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Στρώμα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίας : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες, καλούμενοι ἀλωαροὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ναὶ... τὸ στούγτιομα με κόπανον.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; **Κόπανος, ἦτο κατασκευασμένος ἐκ ξύλου ἀρύατος ἑνός (1) περίπου μέτρου καὶ πάχους εἰς τὰ χονδρότερα μερὰ 8 ἑκα περίπου πόντων.**

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... ἐγίνετο εἰς τὴν αὐλὴν γὰρ
διὰ τοῦ αἰῶνος. Σήμερον δὲν γίνεται.....

κόπανος στρουγλός

ξύλο καμουλάτο διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικρῶν σπορῶν δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ, μεγάλων
 παραγωγῶν; .. Μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο... **Ο σχινατῖόμενος**
ὠρὸς ἔχει σκῆμα ἑτίμηκε? **Καρφώνεται εἰς πασσαλὸς**
εἰς αὐτὸ τὸ λαγνιδωρὸν / 20-30 πόντους μακρυνά. Τοῦτο
ἐχίνεται ἐπὶ τῷ σκοπῷ. Τοῦ χωριατοῦ. καρποῦ. καὶ ἀκύνω

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο... **το ἀν. ἐψι. ε. γ. α. ἑτίμη**
γ. ε. α. (λινισμα) / ἐχίνεται μετὰ τὸν καρπὸν (θρινάκι)
ὡς το δειγμα τοῦ παρόντος?

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναικᾶ εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ἄνδρας? Ο ἰδοκότης

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
λέγονται κότσαλα. ἀποχωρίζεται μετὰ τὸ δερνόν.
τοῦτο ἔτα ὡς τὸ ἀνομαζόμενον διὰ τοῦ παρόντος?
κότσορος ἢ ἀρυνδόχορος

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

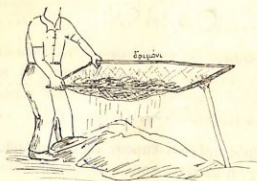
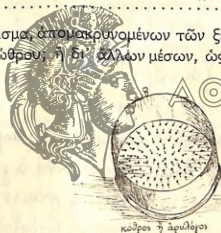
Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ τοιαῦτα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο Δεν ἐχίναν δεύτερον ἀνέμισμα.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;
Δεν παρέμειναν μετὰ τὸν ἀχύρο οὐ κότσαθα...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ναί. Σωρεύεται μὲ τὴν θινούραν (κάσσαν) καὶ ἐμπηγνύεται μὲ τὸ φτυάρι (κοκκινύ). Ἀπὸ ἐξοράσεως σταυροῦ ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ καὶ ὁ γεωργὸς εἰς τὸ τέλος προσκυνῶν καὶ ἔλεγε τὴν φράσιν "Ὁ θεὸς νὰ τὸ ἀγατίσῃ)

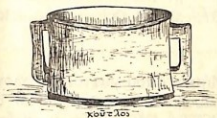
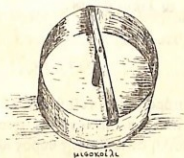
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

οὐκ εἶν.

- γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

οὐδεμία.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερα μετὰ τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

οὐδέν.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) εἰς τὴν ἀγορὰν... εἰς οἰκίαν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Εἰς τὸν ἀχυρῶνα (ἀχρῶνι) ἔντο? τῷ χωρίῳ.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Εἰς τὸ ἀλώνι πρὶν ἀπὸ τοῦ ἀλώνισμα.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύνων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Οχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῦν τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται, πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ ἔθιμον αὐτὸ ἐγένετο κατὰ τίς Ἀποκρίες.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Δόφραδου

ἐνκ. Τυροφάγου καὶ μετὰ τὸ σούρωτο (ἔνυ γ. γ.)

Εἰς ἀνοικτὸν μέρος τοῦ χωρίου.....

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).. Φ.ω.τ.ι.ά.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

Παιδιά.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; τὰ συνέλλεγον

Παιδιά.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

τὰ παιδιά ἔναν, περίπου γύρω πρὸ των Ἀπόκρεω, ἡρ. κ. η. οὐ
τὴν συγκέντρωσιν τῶν κερών (πυράγνινα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἐξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ...

Διάφορα εὐχέλεια
ῥέματα, καὶ χοροὶ.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Διάφορα πηδήματα καὶ χοροὶ.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Οχι

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Οχι

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Ἀριστείδης Θ. Νούτσικας. Διδάσκαλος Ψυχολογίας
αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ 2^{ης} Ἰανουαρίου 1970 μέχρι
15^{ης} τοῦ ἰδίου μηνὸς τοῦ ἰδίου ἔτους)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ